

**STANDARD ZA MODRO POSLOVNO RAVNANJE PRI DAVČNEM SVETOVANJU V
REPUBLIKI SLOVENIJI (MPDN)**

ENG: Standard for Wise Business Practice in Tax Advice in Republic of Slovenia
(SWBPTA-SI)

Kazalo vsebine

STANDARD ZA MODRO POSLOVNO RAVNANJE PRI DAVČNEM SVETOVANJU V REPUBLIKI SLOVENIJI (MPDN)	4
0 UVOD	4
1 PODROČJE UPORABE (SCOPE)	4
2 NORMATIVNI POJMI IN OPREDELITVE	5
3 TEMELJNA NAČELA	5
4 METODOLOŠKI OKVIR (OBVEZNOSTI PRESOJE)	6
5 METODIKA IZVAJANJA (POSTOPKOVNE ZAHTEVE)	6
6 EKONOMSKI UČINKI IN PRAVICE	6
7 ODLOČITEV NAROČNIKA IN DOKAZILA.....	7
8 MEJE ODGOVORNOSTI	7
9 UPORABA TEHNOLOGIJE	7
10 SKLADNOST IN UPORABA STANDARDA.....	8
11 AVTORSTVO IN PRAVICE	9
BASIS FOR CONCLUSIONS k Standardu MPDN-RS:2026.....	10
BC-0 Namen dokumenta	10
BC-1 Razlogi za uvedbo standarda MPDN	10
BC-2 Razlogi za ex ante naravo standarda	10
BC-3 Razlogi za široko opredelitev področja uporabe.....	11
BC-4 Razlogi za strukturo temeljnih načel.....	11
BC-5 Razlogi za metodološki okvir presoje posega države	12
BC-6 Razlogi za obvezno razgradnjo vprašanja	12
BC-7 Razlogi za vključitev ekonomskih in socialnih pravic	12
BC-8 Razlogi za ureditev uporabe tehnologije in umetne inteligence	13
BC-9 Razlogi za razmejitev odgovornosti.....	13
BC-10 Sklepna ugotovitev	14
10A LETNA PRESOJA SKLADNOSTI S STANDARDOM MPDN-RS:2026	14
SKLEP: LICENČNI OPERATIVNI PAKET MPDN - (METODOLOGIJA + METODIKA + OBRAZCI)	15
A. METODOLOGIJA DELA PO MPDN.....	16

B. METODIKA IZVAJANJA	18
C. OBRAZCI MPDN	20
KOMPLET OBRAZCEV MPDN	23
MPDN-O1 – EVIDENCA VPRAŠANJA NAROČNIKA	23
MPDN-O2 – RAZGRADNJA VPRAŠANJA (5 RAVNI)	23
MPDN-O3 – PRESOJA POSEGA DRŽAVE IN TVEGANJ	24
MPDN-O4 – ANALIZA ZAKONITIH ALTERNATIV	24
MPDN-O5 – RAZKRITJE TVEGANJ IN POSLEDIC	25
MPDN-O6 – ODLOČITEV NAROČNIKA	25
MPDN-P1 – SECOND OPINION (AI ANALITIK JAVNE OBLASTI)	26
ZAKLJUČNA OPOMBA (za licenčnike)	26
PRILOGA št. X - Razlaga Standarda v korist licencojemalca v prehodnem obdobju do 31.12.2027	29
LICENČNA POGODBA o uporabi standarda MPDN-RS:2026 (vzorec 2)	32

STANDARD ZA MODRO POSLOVNO RAVNANJE PRI DAVČNEM SVETOVANJU V REPUBLIKI SLOVENIJI (MPDN)

Oznaka standarda: MPDN-RS:2026

Tip standarda: procesni in ravnanjski standard

Področje: javno-dajatvene strokovne storitve

Narava: normativni standard strokovne skrbnosti (ex ante)

0 UVOD

0.1

Ta standard določa minimalne zahteve strokovnega ravnanja pri opravljanju storitev, ki imajo ali lahko imajo pravne, ekonomske ali socialne posledice v zvezi z javno-dajatvenimi obveznostmi in postopki, tako z vidika materialnega javno-dajatvenega prava kot z vidika postopkovnega javno-dajatvenega prava.

0.2

Standard je zasnovan kot ex ante varovalni mehanizem, namenjen preprečevanju nepredvidljivih, nesorazmernih ali sistemsko nepravičnih posegov organov oblasti v pravni in ekonomski položaj naročnika.

1 PODROČJE UPORABE (SCOPE)

1.1

Ta standard se uporablja pri vseh strokovnih storitvah, ki po svoji naravi vključujejo ali lahko vključujejo pravne in/ali dejanske posledice na področju javnih dajatev, zlasti kadar se storitev nanaša na davke, prispevke in druge obvezne javne dajatve, na pravice in obveznosti zavezancev v razmerju do države ali nosilcev javnih pooblastil, na upravne, sodne ali druge postopke v zvezi z odmero, obračunom, nadzorom ali izvrševanjem javnih dajatev ter na vprašanja, pri katerih javno-dajatveni okvir bistveno vpliva na pravni, ekonomski ali socialni položaj naročnika.

1.2

Standard se uporablja kot minimalni standard strokovne skrbnosti pri vseh storitvah, pri katerih naročnik upravičeno pričakuje strokovno znanje in presojo s področja materialnega in postopkovnega javno-dajatvenega prava, zlasti pri davčnem svetovanju, davčnem načrtovanju, storitvah v zvezi s spori, nadzori ali izvršbami ter pri sorodnih poslovnih, računovodskih ali finančnih storitvah, kadar imajo ali lahko imajo javno-dajatvene posledice.

1.3

Standard se uporablja v vseh primerih, ko je storitev predstavljena ali razumljena kot davčna, računovodska, finančna ali sorodna strokovna storitev ali ko naročnik na podlagi narave storitve, vloge izvajalca ali njegove predstavitve upravičeno pričakuje uporabo znanja s področja javno-dajatvenega prava, ne glede na formalni naziv storitve ali pogodbeno poimenovanje razmerja.

1.4

Primarni pravni okvir standarda je javno-dajatveno pravo Republike Slovenije, vključno s pravom Evropske unije in mednarodnimi pravnimi viri, kolikor vplivajo na pravice ali obveznosti naročnika, pri čemer je standard prenosljiv in prilagodljiv tudi drugim pravnim redom ob ustrezni lokalni prilagoditvi pravnih virov.

1.5

Standard se ne uporablja ali se uporablja le delno, kadar storitev objektivno nima javno-dajatvenih posledic, kadar izvajalec dokumentirano nastopa zgolj kot tehnični ali administrativni izvajalec brez vsebinske presoje ali kadar naročnik prejme jasno in vnaprej dano obvestilo, da storitev ne predstavlja javno-dajatvenega strokovnega nasveta; v primeru dvoma se standard uporablja širše, v korist varstva pravic naročnika.

2 NORMATIVNI POJMI IN OPREDELITVE

2.1

Za namene tega standarda naročnik pomeni osebo ali subjekt, ki prejema storitev, izvajalec pomeni osebo ali organizacijo, ki izvaja storitev po tem standardu, javna dajatev pomeni obvezno denarno ali nedenarno javnopravno obveznost, poseg države pomeni ravnanje ali opustitev organa, ki vpliva na pravice ali obveznosti naročnika, ex ante presoja pomeni strokovno presojo pred nastankom ali dokončnostjo posledic, credible basis pa pomeni razumno, preverljivo in strokovno zagovarjano pravno podlago.

3 TEMELJNA NAČELA

3.1

Izvajalec mora interes naročnika obravnavati kot primarno vodilo strokovne presoje.

3.2

Storitve se izvajajo v skladu z načeli pravne države, človekovih pravic, sorazmernosti, pravne varnosti in učinkovitega pravnega sredstva.

3.3

Izvajalec mora ravnati pošteno, brez prikrivanja dejstev ali normalizacije pravno vprašljivih praks.

3.4

Strokovna presoja mora biti neodvisna od fiskalnih interesov, pritiskov ali pričakovanj organov ali tretjih oseb.

4 METODOLOŠKI OKVIR (OBVEZNOSTI PRESOJE)

4.1

Izvajalec mora razlikovati med vprašanjem naročnika, dejanskim strokovnim problemom in morebitnim ustavnopravnim problemom v ozadju.

4.2

Izvedbeni odgovor ni dopusten brez predhodne presoje dopustnosti posega.

4.3

Vsaka relevantna zadeva se presoja z vidika zakonitosti, legitimnosti cilja, nujnosti ukrepa in sorazmernosti glede na učinek.

5 METODIKA IZVAJANJA (POSTOPKOVNE ZAHTEVE)

5.1

Vprašanje naročnika se evidentira dobesedno in brez takojšnje interpretacije.

5.2

Vsaka zadeva se obvezno razgradi na dejansko, materialnopravno, procesno in ustavnopravno raven ter na raven dejanskega učinka na naročnika.

5.3

Pred podajo priporočila se izvede ex ante presoja dopustnosti in učinkov ravnanja.

5.4

Izvajalec predstavi razumno zakonite alternative in priporoči tisto z najmanjšim posegom v pravice naročnika.

5.5

Tveganja se razkrijejo jasno, razumljivo in pravočasno.

6 EKONOMSKI UČINKI IN PRAVICE

6.1

Izvajalec presodi vpliv ravnanj oblasti na ekonomske in socialne pravice naročnika, vključno z lastnino, delom, podjetništvom, socialno varnostjo, družino in ekonomskim dostojanstvom.

6.2

Vplivi se razvrstijo kot brez vpliva, vpliv ali kritični vpliv, pri čemer se opredelijo ustrezni mitigacijski ukrepi.

7 ODLOČITEV NAROČNIKA IN DOKAZILA

7.1

Končna odločitev je odločitev naročnika, sprejeta na podlagi razkritih informacij.

7.2

Izvajalec mora zagotoviti dokumentacijo, ki omogoča sledljivost in preverljivost strokovne presoje.

8 MEJE ODGOVORNOSTI

8.1

Izvajalec odgovarja za pravilnost postopka presoje in skladnost s tem standardom.

8.2

Izvajalec ne odgovarja za izid postopka ali sistemske napake oblasti, če je ravnal skladno s standardom.

9 UPORABA TEHNOLOGIJE

9.1

Drugo strokovno mnenje z uporabo umetne inteligence se po tem standardu šteje za dopustno in priznано izključno, če je izdelano v okviru AI Analitika javne oblasti, ki se izvaja pod strokovno moderacijo, metodološkim okvirom in odgovornostjo družbe TAXIN d.o.o.

9.2

Uporaba kakršnihkoli drugih AI-orodij, platform ali sistemov se ne šteje za drugo strokovno mnenje in ne izpolnjuje zahtev glede preverjevalne, sistemske ali kontekstualne analize.

9.3

AI Analitik javne oblasti ni avtonomno orodje; umetna inteligenca deluje izključno kot podporno analitično sredstvo, končno presojo in interpretacijo rezultatov pa vedno opravi človek-strokovnjak pod odgovornostjo TAXIN d.o.o.

9.4

Vsaka uporaba izraza »second opinion po MPDN« ali »AI Analitik javne oblasti« v nasprotju s tem standardom pomeni neskladnost s standardom.

10 SKLADNOST IN UPORABA STANDARDA

10.1

Uporaba standarda se dokazuje z izpolnjevanjem postopkov in dokumentacije, določenih v tem standardu.

10A LETNA PRESOJA SKLADNOSTI S STANDARDOM MPDN-RS:2026

10A.1 Namen letne presoje

Letna presoja skladnosti je namenjena preverjanju, ali izvajalec standard MPDN-RS:2026 v praksi uporablja skladno z njegovim namenom, metodološkim okvirom in obveznimi presojnimi sklopi. Letna presoja deluje kot sistemski varovalni mehanizem za ohranjanje vsebinske integritete standarda in preprečevanje njegove formalizacije ali rutinizacije.

10A.2 Narava in meje presoje

Letna presoja skladnosti:

- ne predstavlja revizije posameznih primerov po vsebini,
- ne presoja pravilnosti odločitev naročnikov,
- ne presoja uspešnosti ali neuspešnosti postopkov pred organi oblasti.

Presoja je omejena izključno na procesno, metodološko in organizacijsko skladnost izvajalca s tem standardom.

10A.3 Obveznost letnega poročila izvajalca

Izvajalec, ki uporablja standard MPDN-RS:2026, mora enkrat letno izdelati **Letno poročilo o uporabi standarda MPDN**, ki vsebuje najmanj:

1. obdobje, na katero se poročilo nanaša,
2. skupno število obravnavanih zadev po vrstah storitev,
3. delež zadev, v katerih je bila izvedena polna metodološka razgradnja (5 ravni),
4. delež zadev s presojo posega države po tem standardu,
5. uporabo drugega strokovnega mnenja (če je relevantno),
6. zaznane notranje dileme, odklone ali sistemska tveganja pri uporabi standarda,

7. opis sprejetih ali predvidenih korektivnih ukrepov.

10A.4 Izvajanje presoje

Letno presojo skladnosti:

- praviloma izvede izvajalec sam v obliki notranje samoocene,
- lahko pa jo po lastni presoji dopolni ali nadomesti z zunanjim strokovnim pregledom.

Izbira načina presoje ne vpliva na naravo ali pravne učinke presoje.

10A.5 Pravne posledice letne presoje

Letna presoja skladnosti:

- ne ustvarja domneve o obstoju strokovnih napak v posameznih zadevah,
- ne vpliva na odgovornost izvajalca za nazaj,
- ne predstavlja dokaznega sredstva proti izvajalcu v razmerju do naročnikov ali tretjih oseb.

Njen izključni namen je zagotavljanje trajne skladnosti izvajanja s standardom MPDN-RS:2026 in krepitev zaupanja v strokovno ravnanje.

10B DOKAZOVANJE LETNE PRESOJE

10B.1 Letna presoja skladnosti se dokazuje z izdelanim letnim poročilom, ki se hrani v interni dokumentaciji izvajalca.

10B.2 Letno poročilo ni javni dokument in ni del obvezne dokumentacije posameznih zadev.

11 AVTORSTVO IN PRAVICE

11.1

Standard Modro Poslovanje in Davčni Nasvet (MPDN) je avtorsko delo, katerega avtor je mag. Franc Derganc, imetnik pravic in nosilec komercialne distribucije pa je družba SROBOTNIK d.o.o.; uporaba standarda je dovoljena le na podlagi ustreznega pravnega naslova.

BASIS FOR CONCLUSIONS k Standardu MPDN-RS:2026

(Standard za modro poslovno ravnanje pri davčnem svetovanju v Republiki Sloveniji)

BC-0 Namen dokumenta

BC-0.1

Ta dokument predstavlja **Osnovo za sklepe (Basis for Conclusions)** k Standardu MPDN-RS:2026 in pojasnjuje razloge, cilje in konceptualne izbire, ki so vodile k oblikovanju posameznih določb standarda.

BC-0.2

Ta dokument **ni del standarda** in nima normativne zavezujoče narave. Njegov namen je zagotoviti preglednost, razumljivost in sledljivost normativnih odločitev, zlasti za regulatorje, sodišča, licencodajalce in strokovno javnost.

BC-1 Razlogi za uvedbo standarda MPDN

BC-1.1

Izhodišče za oblikovanje standarda MPDN je ugotovitev, da storitve davčnega svetovanja, davčnega načrtovanja in sorodnih strokovnih storitev **ne učinkujejo zgolj tehnično**, temveč imajo lahko neposredne in daljnosežne **pravne, ekonomske in socialne posledice** za naročnike.

BC-1.2

V praksi se večina dejanskih kršitev pravic zavezancev ne zgodi na ravni zakonodaje, temveč na ravni **upravne prakse, postopkov in njihovega izvrševanja**, pogosto še preden je posamezniku omogočeno učinkovito sodno varstvo.

BC-1.3

Obstoječi profesionalni kodeksi (npr. etični kodeksi, PCRT, IESBA) se osredotočajo predvsem na **poklicno etiko in integriteto izvajalca**, ne pa na sistematično **ex ante varstvo pravic naročnika** pred posegi javne oblasti.

BC-2 Razlogi za ex ante naravo standarda

BC-2.1

Standard MPDN je zasnovan kot **ex ante varovalni mehanizem**, ker ex post pravna

sredstva pogosto ne morejo več odpraviti dejanskih posledic posega, kot so izguba likvidnosti, zaprtje dejavnosti, socialna stiska ali dolgotrajna negotovost.

BC-2.2

Namen standarda ni presojanje pravilnosti ravnanj za nazaj, temveč **preprečevanje nepredvidljivih, nesorazmernih ali sistemsko nepravičnih posegov**, še preden ti nastanejo ali postanejo dokončni.

BC-2.3

Ta pristop je skladen s sodobnimi koncepti **preventivne pravne države**, načelom sorazmernosti in pozitivnimi obveznostmi države ter strokovnjakov, ki delujejo v javno-dajatevnem okolju.

BC-3 Razlogi za široko opredelitev področja uporabe

BC-3.1

Področje uporabe standarda ni vezano na formalni naziv storitve ali pogodbeno poimenovanje razmerja, temveč na **upravičeno pričakovanje naročnika**, da bo storitev opravljena z uporabo znanja s področja javno-dajatevnega prava.

BC-3.2

Takšna zasnova preprečuje obhode standarda z formalnimi opisi storitev (npr. “poslovno svetovanje”, “računovodska pomoč”), kadar ima storitev dejanske javno-dajatevne učinke.

BC-3.3

V primeru dvoma je bila zavestno izbrana rešitev, ki daje prednost **varstvu pravic naročnika**, kar je skladno z načelom profesionalne skrbnosti.

BC-4 Razlogi za strukturo temeljnih načel

BC-4.1

Temeljna načela standarda (primat interesa naročnika, ustavna skladnost, integriteta, neodvisnost) niso zgolj etična, temveč služijo kot **operativna merila presoje** v konkretnih primerih.

BC-4.2

Posebej je bil poudarjen **primat interesa naročnika**, saj praksa kaže, da se strokovno svetovanje v javno-dajatevnih zadevah pogosto implicitno podreja fiskalnemu interesu države ali ustaljeni upravni praksi.

BC-4.3

Standard izrecno zavrača normalizacijo pravno vprašljivih ali ustavnopravno spornih praks zgolj zato, ker so “običajne”.

BC-5 Razlogi za metodološki okvir presoje posega države

BC-5.1

Vključitev presoje zakonitosti, legitimnosti cilja, nujnosti in sorazmernosti temelji na ustaljeni ustavnopravni doktrini in sodni praksi, zlasti na testu sorazmernosti.

BC-5.2

Ta test je v standard vključen zato, ker davčni in drugi javno-dajatevni ukrepi v praksi pogosto delujejo kot **posegi v lastnino, gospodarsko pobudo ali socialno varnost**, čeprav so formalno zakoniti.

BC-5.3

Standard zahteva, da se ta presoja opravi **pred izvedbo priporočila**, ne šele ob morebitnem sporu.

BC-6 Razlogi za obvezno razgradnjo vprašanja

BC-6.1

Razgradnja vprašanja na dejansko, materialnopravno, procesno, ustavnopravno raven in raven dejanskega učinka je odgovor na prakso, kjer se vprašanja obravnavajo zgolj davčno-tehnično.

BC-6.2

Takšna poenostavitev pogosto vodi do spregleda procesnih rokov, dokaznih bremen ali ustavnopravnih posledic, ki so za naročnika ključne.

BC-6.3

Standard zato zahteva celovito presojo, ki presega zgolj pravilnost izračuna ali formalno skladnost z zakonom.

BC-7 Razlogi za vključitev ekonomskih in socialnih pravic

BC-7.1

Davčni ukrepi in postopki neposredno vplivajo na **ekonomsko jedro posameznika**, kar vključuje preživetje, delo, družino in socialno varnost.

BC-7.2

Standard zavestno vključuje presojo teh učinkov, ker formalno zakoniti ukrepi lahko povzročijo **materialno nesorazmerne posledice**, ki niso bile predmet tehtanja.

BC-7.3

Razvrstitev vplivov (brez vpliva, vpliv, kritični vpliv) omogoča strukturirano in sledljivo odločanje.

BC-8 Razlogi za ureditev uporabe tehnologije in umetne inteligence

BC-8.1

Standard zavestno zavrača idejo avtonomne uporabe umetne inteligence pri strokovni presoji, saj odgovornost za odločitev ne more biti prenesena na tehnologijo.

BC-8.2

Hkrati standard priznava, da je uporaba specializiranih AI-orodij lahko **strokovno koristna kot drugo mnenje**, če je uporabljena v nadzorovanem, metodološko utemeljenem in odgovornem okviru.

BC-8.3

Zato je bila sprejeta rešitev, po kateri se kot priznано drugo strokovno mnenje šteje izključno AI Analitik javne oblasti, ki deluje pod strokovno moderacijo in odgovornostjo TAXIN d.o.o.

BC-8.4

Ta rešitev preprečuje zlorabe izraza “second opinion” in zagotavlja, da AI ostaja **orodje**, ne pa nosilec odločitve.

BC-9 Razlogi za razmejitev odgovornosti

BC-9.1

Standard jasno loči med odgovornostjo izvajalca za **postopek presoje** in odgovornostjo za **izid**, ki je pogosto odvisen od ravnanj organov oblasti.

BC-9.2

S tem se preprečuje prenos sistemskih napak države na izvajalce ali naročnike, hkrati pa se ohranja visok standard strokovne skrbnosti.

BC-10 Sklepna ugotovitev

BC-10.1

Standard MPDN-RS:2026 predstavlja normativno novost, saj združuje profesionalne standarde ravnanja z ex ante varstvom pravic naročnika v javno-dajatevnem okolju.

BC-10.2

Njegov namen ni omejevanje strokovne presoje, temveč njeno **strukturiranje, poglobitev in odgovorno izvajanje** v korist pravne države in zaupanja v strokovne storitve.

10A LETNA PRESOJA SKLADNOSTI S STANDARDOM MPDN-RS:2026

10A.1 Namen letne presoje

Letna presoja skladnosti je namenjena preverjanju, ali izvajalec standard MPDN-RS:2026 v praksi uporablja skladno z njegovim namenom, metodološkim okvirom in obveznimi presojnimi sklopi. Letna presoja deluje kot sistemski varovalni mehanizem za ohranjanje vsebinske integritete standarda in preprečevanje njegove formalizacije ali rutinizacije.

10A.2 Narava in meje presoje

Letna presoja skladnosti:

- ne predstavlja revizije posameznih primerov po vsebini,
- ne presoja pravilnosti odločitev naročnikov,
- ne presoja uspešnosti ali neuspešnosti postopkov pred organi oblasti.

Presoja je omejena izključno na procesno, metodološko in organizacijsko skladnost izvajalca s tem standardom.

10A.3 Obveznost letnega poročila izvajalca

Izvajalec, ki uporablja standard MPDN-RS:2026, mora enkrat letno izdelati **Letno poročilo o uporabi standarda MPDN**, ki vsebuje najmanj:

1. obdobje, na katero se poročilo nanaša,
2. skupno število obravnavanih zadev po vrstah storitev,
3. delež zadev, v katerih je bila izvedena polna metodološka razgradnja (5 ravni),
4. delež zadev s presojo posega države po tem standardu,
5. uporabo drugega strokovnega mnenja (če je relevantno),
6. zaznane notranje dileme, odklone ali sistemska tveganja pri uporabi standarda,

7. opis sprejetih ali predvidenih korektivnih ukrepov.

10A.4 Izvajanje presoje

Letno presojo skladnosti:

- praviloma izvede izvajalec sam v obliki notranje samoocene,
- lahko pa jo po lastni presoji dopolni ali nadomesti z zunanjim strokovnim pregledom.

Izbira načina presoje ne vpliva na naravo ali pravne učinke presoje.

10A.5 Pravne posledice letne presoje

Letna presoja skladnosti:

- ne ustvarja domneve o obstoju strokovnih napak v posameznih zadevah,
- ne vpliva na odgovornost izvajalca za nazaj,
- ne predstavlja dokaznega sredstva proti izvajalcu v razmerju do naročnikov ali tretjih oseb.

Njen izključni namen je zagotavljanje trajne skladnosti izvajanja s standardom MPDN-RS:2026 in krepitev zaupanja v strokovno ravnanje.

10B DOKAZOVANJE LETNE PRESOJE

10B.1 Letna presoja skladnosti se dokazuje z izdelanim letnim poročilom, ki se hrani v interni dokumentaciji izvajalca.

10B.2 Letno poročilo ni javni dokument in ni del obvezne dokumentacije posameznih zadev.

SKLEP: LICENČNI OPERATIVNI PAKET MPDN - (METODOLOGIJA + METODIKA + OBRAZCI)

Ta del **ni standard**, temveč **obvezna operativna priloga za imetnike licence MPDN**. Uporablja se za dokazovanje skladnosti z MPDN-RS:2026.

A. METODOLOGIJA DELA PO MPDN

(konceptualni okvir – »kako razmišljamo«)

A.1 Namen metodologije

Metodologija MPDN določa **miselni in presojevalni okvir**, po katerem mora licencirani izvajalec:

- razumeti vprašanje naročnika,
- prepoznati dejanske in pravne učinke,
- identificirati tveganja posega javne oblasti,
- oblikovati strokovno priporočilo **ex ante**.

Metodologija zagotavlja, da storitev:

- ni zgolj tehnično pravilna,
- temveč **ustavnopravno, postopkovno in sorazmernostno vzdržna**.

A.2 Temeljni metodološki postulati

A.2.1 Ex ante primat

Presoja se opravi **pred** nastankom ali dokončnostjo posledic, ne retroaktivno.

A.2.2 Perspektiva naročnika

Izhodišče presoje je **dejanski učinek na naročnika**, ne interes organa ali prakse.

A.2.3 Presoja posega, ne zgolj pravilnosti

Vsako priporočilo se presoja kot potencialni:

- poseg v lastnino,
- poseg v podjetništvo ali delo,
- poseg v socialno ali ekonomsko varnost.

A.2.4 Celovitost

Davčna pravilnost brez procesne in ustavnopravne presoje **ni zadostna**.

A.3 Obvezni presojni sklopi (metodološki minimum)

Vsaka zadeva mora biti metodološko presojana skozi **5 sklopov**:

1. dejansko stanje (realnost, ne opis),

2. materialnopravna ureditev,
3. procesni položaj in tveganja,
4. ustavnopravni vidiki (poseg, sorazmernost),
5. dejanski ekonomski in socialni učinek.

Če je katerikoli sklop izpuščen → **neskladnost z MPDN.**

B. METODIKA IZVAJANJA

(postopkovni koraki – »kaj naredimo«)

B.1 Osnovni potek po MPDN (obvezen)

KORAK 1 – Evidenca vprašanja naročnika

Vprašanje se zapiše **dobesedno**, brez interpretacije.

KORAK 2 – Razgradnja vprašanja

Razgradnja na:

- dejstva,
- pravna vprašanja,
- postopkovni položaj,
- možne posege,
- učinke.

KORAK 3 – Identifikacija tveganj javne oblasti

Presoja:

- zakonitosti,
- legitimnosti cilja,
- nujnosti,
- sorazmernosti.

KORAK 4 – Analiza zakonitih alternativ

Vedno vsaj:

- alternativa A (standardna),
- alternativa B (milejši poseg),
- alternativa C (obrambna / varovalna).

KORAK 5 – Second opinion (če je relevantno)

Če gre za:

- visoke zneske,
- izvršbo,
- nadzor,
- precedenčno vprašanje →
priporočena uporaba AI Analitika javne oblasti (TAXIN).

KORAK 6 – Oblikovanje priporočila

Priporočilo mora vsebovati:

- jasno izbiro,
- razloge,
- tveganja,
- posledice.

KORAK 7 – Odločitev naročnika

Dokumentirana odločitev naročnika.

C. OBRAZCI MPDN

(dokazna in operativna orodja)

C.1 OBVEZNI OBRAZCI (vedno)

MPDN-O1 – Evidenca vprašanja naročnika

- datum
- dobesedno vprašanje
- obseg storitve

MPDN-O2 – Razgradnja vprašanja (5 ravni)

- dejstva
- materialno pravo
- proces
- ustava
- učinek

MPDN-O3 – Presoja posega in tveganj

- zakonitost
- sorazmernost
- ocena tveganja (nizko / srednje / visoko)

MPDN-O4 – Analiza alternativ

- opis alternativ
- primerjava posegov
- utemeljitev izbire

MPDN-O5 – Končno priporočilo

- priporočena pot
- tveganja
- posledice

MPDN-O6 – Odločitev naročnika

- potrditev seznanitve
- odločitev

- datum

C.2 OBRAZCI PO POTREBI

MPDN-P1 – Zahteva za second opinion (AI Analitik javne oblasti)

- razlog
- opis vprašanja
- obseg presoje

MPDN-P2 – Povzetek second opinion (TAXIN)

- ugotovitve
- sistemska tveganja
- opozorila

MPDN-P3 – Evidenca uporabe tehnologije

- uporabljeno orodje
- namen
- vloga človeka
- datum

D. RAZMERJE DO STANDARDA

- Standard MPDN = **kaj je obvezno**
- Metodologija = **kako razmišljati**
- Metodika = **kako delati**
- Obrazci = **kako dokazati**

Uporaba obrazcev **ni formalizem**, temveč **dokaz skladnosti**.

E. LICENČNA UPORABA

Licencirani izvajalec:

- lahko uporablja oznako “*Skladno z MPDN-RS:2026*”,
- mora uporabljati metodiko in obrazce,

- mora omogočiti revizijsko sled.

KOMPLET OBRAZCEV MPDN

(z vključenimi zahtevami PCRT)

MPDN-O1 – EVIDENCA VPRAŠANJA NAROČNIKA

Namen obrazca

Dokaz pravilnega zajema vprašanja naročnika brez naknadne reinterpretacije.

(MPDN + PCRT)

A. Osnovni podatki

- Naročnik (ime / naziv):
- Datum prejema vprašanja:
- Način prejema (ustno / pisno / elektronsko):
- Izvajalec storitve:

B. Dobesedni zapis vprašanja naročnika

(obvezno, brez interpretacije)

Opomba (zahteva PCRT):

PCRT zahteva, da je **obseg naročnikove zahteve jasno opredeljen**, da se prepreči napačno razumevanje ali preseganje mandata (clarity of scope).

MPDN-O2 – RAZGRADNJA VPRAŠANJA (5 RAVNI)

Namen obrazca

Preprečevanje zgolj tehnične ali parcialne obravnave vprašanja.

(MPDN jedro)

Razgradnja:

1. **Dejanska raven**
(opis realnega stanja, ne pravnih oznak)
2. **Materialnopravna raven**
(relevantni predpisi, davčne norme)
3. **Procesna raven**
(postopek, roki, dokazna bremena, izvršljivost)
4. **Ustavnopravna raven**
(poseg v lastnino, pravno varnost, sorazmernost)

5. Raven dejanskega učinka na naročnika

(likvidnost, poslovanje, družina, socialni položaj)

Opomba (zahteva PCRT):

PCRT zahteva, da svetovalec **razume širše posledice nasveta** in ne obravnava vprašanja izolirano (due care, professional competence).

MPDN-O3 – PRESOJA POSEGA DRŽAVE IN TVEGANJ

Namen obrazca

Strukturirana presoja javno-dajatevnega posega **ex ante**.

Presoja:

- Zakonitost ukrepa:
- Legitimnost cilja:
- Nujnost ukrepa:
- Sorazmernost glede na učinek:

Ocena tveganja:

- ☐ nizko
- ☐ srednje
- ☐ visoko

Opomba (zahteva PCRT):

PCRT zahteva razkritje **pomembnih tveganj**, ki bi lahko vplivala na odločitev naročnika.

MPDN-O4 – ANALIZA ZAKONITIH ALTERNATIV

Namen obrazca

Dokaz, da svetovalec ni predstavil zgolj ene poti.

Identificirane alternative:

Alternativa Opis Stopnja posega Prednosti / Slabosti

Priporočena alternativa in razlogi:

Opomba (zahteva PCRT):

PCRT zahteva, da svetovalec **ne vsiljuje ene rešitve**, temveč omogoči informirano izbiro (objectivity, professional judgment).

MPDN-O5 – RAZKRITJE TVEGANJ IN POSLEDIC

Namen obrazca

Zagotavljanje informiranega soglasja naročnika.

Razkrita tveganja:

- pravna:
- procesna:
- finančna:
- sistemska (upravna praksa):

Možne posledice:

- kratkoročne:
- dolgoročne:

Opomba (zahteva PCRT):

PCRT izrecno zahteva, da so **tveganja jasno in razumljivo razkrita**, zlasti kadar obstaja možnost negativnih posledic.

MPDN-O6 – ODLOČITEV NAROČNIKA

Namen obrazca

Dokaz, da je bila odločitev sprejeta **na strani naročnika**, ne svetovalca.

Izjava naročnika

Potrjujem, da:

- sem bil seznanjen z alternativami,
- sem razumel tveganja in posledice,
- sprejemam odločitev na lastno odgovornost.

Izbrana možnost: _____

Datum: _____

Podpis naročnika: _____

Opomba (zahteva PCRT):

PCRT zahteva jasno razmejitev med **svetovanjem** in **odločitvijo naročnika** ter dokumentiran prenos informacij.

POSEBEN OBRAZEC (PO POTREBI)**MPDN-P1 – SECOND OPINION (AI ANALITIK JAVNE OBLASTI)**

- Razlog za uporabo:
- Opis vprašanja:
- Datum zahteve:
- Izvajalec second opinion: **TAXIN d.o.o.**

Opomba (zahteva PCRT):

Uporaba drugega strokovnega mnenja je skladna z načelom **due care**, kadar je vprašanje kompleksno ali tvegano.

ZAKLJUČNA OPOMBA (za licenčnike)

- MPDN obrazci = **dokaz skladnosti s standardom**
- PCRT opombe = **pokritost profesionalnih zahtev**
- Uporaba vseh obrazcev pomeni:
 - metodološko pravilno delo,
 - zmanjšanje odgovornostnih tveganj,
 - dokazljivo profesionalno skrbnost.

Tabela spodaj prikazuje **obvezne in pogojne obrazce MPDN** za tri **najpogostejše vrste storitev v praksi**:

1. **Običajno svetovanje** (npr. razlaga posameznega davčnega instituta)
 - fokus na pravilnem razumevanju vprašanja, osnovni razgradnji problema in **razkritju tveganj**, kadar obstajajo.
 - namenjeno preprečevanju tehnično pravilnih, a kontekstualno napačnih nasvetov.
2. **Davčno načrtovanje**
 - zahteva **polno, poglobljeno presojo** (5 ravni), obvezno analizo posega države, zakonitih alternativ in **zavestno odločitev naročnika**.
 - predstavlja najvišjo stopnjo strokovne skrbnosti, ker gre za zavestno izbiro poti z večjimi pravnimi in ekonomskimi učinki.

3. **Spor / izvršba**

- najzahtevnejša storitev z vidika varstva naročnika, kjer je poseg države že dejanski ali neposredno grozeč.
- poudarek je na rokih, pravnih sredstvih, sorazmernosti posega in preprečevanju nepopravljivih posledic.

TABELA: OBRAZCI MPDN PO VRSTI STORITVE

Št.	Obrazec / Element presoje	Običajno svetovanje (npr. analiza posaničnega davčnega inštituta)	Davčno načrtovanje	Spor / izvršba
1	Evidenca vprašanja naročnika (O1)	OBVEZNO	OBVEZNO	OBVEZNO
	Dobsedni zajem vprašanja, brez interpretacije			
	<i>PCRT zahteva: jasna opredelitev obsega storitve</i>	✓	✓	✓
2	Razgradnja vprašanja (O2)	OBVEZNO (osnovna)	OBVEZNO (polna – 5 ravni)	OBVEZNO (polna + roki)
	Dejstva, materialno pravo, proces, učinek	✓	✓	✓
	Ustavnopravna raven	po potrebi	OBVEZNO	OBVEZNO
	<i>PCRT zahteva: professional competence & due care</i>	✓	✓	✓
3	Presoja posega države (O3)	po potrebi	OBVEZNO	OBVEZNO
	Zakonitost – legitimnost – nujnost – sorazmernost			
	<i>PCRT zahteva: objektivnost in razumna pravna podlaga</i>		✓	✓
4	Analiza zakonitih alternativ (O4)	po potrebi	OBVEZNO	OBVEZNO
	Primerjava več zakonitih poti			
	<i>PCRT zahteva: nevsiljevanje rešitve, objektivnost</i>		✓	✓
5	Razkritje tveganj (O5)	OBVEZNO, če obstajajo tveganja	OBVEZNO	OBVEZNO
	Pravna, procesna, sistemska tveganja			
	<i>PCRT zahteva: obvezno razkritje pomembnih tveganj</i>	✓	✓	✓
6	Odločitev naročnika / prevzem tveganja (O6)	po potrebi	OBVEZNO	OBVEZNO
	Zavestna izbira po razkritju tveganj			
	<i>PCRT zahteva: razmejitev odgovornosti</i>		✓	✓
7	Presoja ekonomskih in socialnih učinkov	po potrebi	PO POTREBI (pogosto)	PO POTREBI (skoraj vedno)
	Lastnina, delo, dejavnost, družina, likvidnost			
8	Second opinion – AI Analitik javne oblasti (TAXIN)	po potrebi	MOČNO PRIPOROČENO	MOČNO PRIPOROČENO
	Preverjevalna, sistemska, kontekstualna analiza			
	<i>Edino priznano drugo mnenje po MPDN (AI Analitik javne oblasti)</i>	✓	✓	✓
9	Dokumentacija in sledljivost	OBVEZNO	OBVEZNO	OBVEZNO
	Dokaz ex ante strokovne presoje			
10	Normativna posledica neskladnosti	Svetovanje ni skladno z MPDN	Načrtovanje ni dopustno po MPDN	Kršitev vloge varuha naročnika

PRILOGA št. X - Razlaga Standarda v korist licencojemalca v prehodnem obdobju do 31.12.2027

(interpretativna klavzula – AI Analitik javne oblasti in second opinion)

Ta priloga je sestavni del Licenčne pogodbe o uporabi standarda **MPDN-RS:2026** in ima v primeru dvoma **prevladujočo razlagalno veljavo**.

1. Načelo prostovoljne uporabe tehnologije

1.1. Stranki soglašata, da je uporaba kakršnegakoli:

- AI-orodja,
- zunanjega analitičnega sistema,
- avtomatiziranega pravnega ali davčnega pomočnika,

vedno stvar **svobodne strokovne odločitve licencojemalca**.

1.2. Nobena določba Standarda ali Licenčne pogodbe **ne nalaga** obvezne uporabe:

- AI Analitika javne oblasti,
- ali kateregakoli drugega tehnološkega orodja.

2. Posebna odločitev za uporabo AI Analitika javne oblasti

2.1. Če se licencojemalec **prostovoljno in zavestno** odloči, da bo v posamezni zadevi uporabil **AI Analitika javne oblasti** kot *second opinion* ali podporno analitično orodje, velja naslednje:

uporaba Standarda MPDN-RS:2026 v tej zadevi postane obvezna.

2.2. Obveznost iz prejšnje točke pomeni, da mora licencojemalec v obsegu, ki je razumno sorazmeren naravi zadeve:

- upoštevati metodološki okvir Standarda,
- zagotoviti sledljivost presoje,
- dokumentirati razmerje med lastno strokovno presojo in izhodom AI-orodja.

3. Namen obveznosti (razlagalno vodilo)

3.1. Obveznost uporabe Standarda v primeru iz točke 2:

- **ni sankcija,**
- **ni omejitev avtonomije,**
- **ni dokazna domneva napake.**

3.2. Njen izključni namen je:

- zagotoviti, da je uporaba AI Analitika javne oblasti **vključena v strukturiran, človeku podrejen strokovni proces,**
- preprečiti nekritično ali avtomatizirano zanašanje na izhod AI-sistema,
- zaščititi licencojemalca, naročnika in integriteto svetovanja.

4. Razmejitev odgovornosti

4.1. Tudi v primeru, ko je uporaba Standarda obvezna po tej prilogi:

- AI Analitik javne oblasti **ne prevzema vloge odločevalca,**
- izhod AI-orodja **ni strokovno mnenje** v pravnem smislu,
- končna presoja in odgovornost **vedno ostaneta pri licencojemalcu.**

4.2. Uporaba AI Analitika javne oblasti **ne ustvarja:**

- skupne odgovornosti,
- soodgovornosti,
- ali jamstva za uspeh postopka.

5. Negativna razmejitev (zelo pomembno)

5.1. Če licencojemalec:

- ne uporablja AI Analitika javne oblasti,
- ali uporablja druga AI-orodja, lastne analize ali človeško drugo mnenje,

se ta priloga **ne uporablja** in uporaba Standarda ostaja **neobvezna**, v skladu z Licenčno pogodbo.

5.2. Iz dejstva, da Standard ni bil uporabljen, **ni dopustno sklepati:**

- na strokovno napako,
- na neskrbno ravnanje,
- ali na kršitev pogodbenih obveznosti.

6. Razlagalna klavzula v korist licencojemalca

6.1. Vse določbe te priloge in Standarda se razlagajo:

- restriktivno,
- v korist poklicne avtonomije licencojemalca,
- ob upoštevanju sorazmernosti in realnih pogojev dela.

Podpisi

Licencodajalec: _____

Licencojemalec: _____

Datum: _____

LICENČNA POGODBA o uporabi standarda MPDN-RS:2026 (vzorec 2)

1. Predmet

Licencodajalec podeljuje licencojemalcu **neizključno, neprenosljivo in časovno omejeno licenco** za uporabo strokovnega standarda MPDN-RS:2026 (v nadaljevanju: *Standard*).

Standard MPDN-RS:2026 **ne predstavlja splošnega, poklicnega ali zakonskega standarda skrbnosti** in **ni namenjen niti neposredni niti posredni uporabi** kot merilo odgovornosti v sodnih, upravnih ali drugih postopkih.

Kakršnakoli uporaba Standarda v zunanjih postopkih je dopustna **izključno kot orientacijski strokovni okvir**, brez ustvarjanja:

- domnev odgovornosti,
- pravnih ali dejanskih obveznosti,
- ali standardizirane stopnje strokovne skrbnosti.

2. Narava standarda

Standard je **avtorski strokovni okvir**, ki:

- ne predstavlja uradnega ali obveznega poklicnega standarda,
- ne nadomešča zakonodaje, podzakonskih aktov ali sodne prakse,
- ne ustvarja samostojnih pravic ali obveznosti izven pogodbenega razmerja med strankama.

Uporaba Standarda ne posega v **strokovno presojo, odgovornost ali avtonomijo** licencojemalca po veljavnih predpisih.

3. Avtonomija uporabe in prehodno obdobje

3.1 Uporaba Standarda temelji na **strokovni avtonomiji licencojemalca** in predstavlja njegovo **prostovoljno odločitev** za uporabo strukturiranega metodološkega okvira strokovne skrbnosti.

3.2 V prehodnem obdobju do vključno **31. 12. 2027** se šteje, da je Standard v fazi uvajanja in konsolidacije prakse. V tem obdobju:

- se uporaba Standarda presoja **fleksibilno in razvojno**,

- morebitna delna ali postopna uvedba posameznih metodoloških elementov **ne pomeni kršitve** te licenčne pogodbe,
- letna presoja skladnosti po poglavju 10A Standarda **nima sankcijskega, omejevalnega ali dokaznega učinka**.

3.3 Prehodno obdobje je namenjeno prilagoditvi delovnih procesov, notranjih postopkov in strokovne prakse licencojemalca ter razvoju **enotnega, vendar ne obveznega** razumevanja Standarda.

4. AI Analitik javne oblasti – posebna določba

Če se licencojemalec v posamezni zadevi **prostovoljno** odloči uporabiti AI Analitika javne oblasti kot drugo strokovno mnenje, postane uporaba Standarda v tej zadevi **obvezna izključno v razumno sorazmernem obsegu**, glede na:

- naravo zadeve,
- njen dejanski pomen za naročnika,
- časovne in ekonomske omejitve konkretne storitve.

Izhodi, analize in opozorila, pripravljeni v okviru AI Analitika javne oblasti, **ne predstavljajo strokovnega mnenja**, temveč zgolj **analitično podporo** presoji licencojemalca.

Družba **TAXIN d.o.o.** v zvezi s takšno uporabo:

- ne prevzema soodgovornosti,
- ne opravlja nadzorne funkcije,
- ne daje jamstva za izid postopkov,

niti v primeru, ko je bila njena analiza uporabljena kot del strokovnega procesa.

Uporaba AI Analitika javne oblasti **ne ustvarja višje ali posebne stopnje strokovne skrbnosti** licencojemalca.

5. Odgovornost

Končna strokovna presoja in vsa odgovornost za svetovanje **vedno in izključno ostaneta pri licencojemalcu**.

Licencodajalec ne jamči za uspeh, izid ali ravnanja organov oblasti v postopkih, v katerih se Standard uporablja.

Uporaba ali neuporaba posameznih metodoloških elementov Standarda MPDN-RS:2026 se presoja **izključno** glede na:

- naravo in kompleksnost konkretne storitve,
- njen obseg,
- časovne omejitve,
- ter ekonomsko vrednost storitve.

Iz dejstva, da v posamezni zadevi:

- ni bila uporabljena celotna metodologija,
- ali niso bili uporabljeni vsi obrazci,

ni dopustno sklepati:

- na strokovno napako,
- na kršitev dolžne skrbnosti,
- ali na odstop od profesionalnih standardov,

če je licencojemalec ravnal **razumno, vestno in v okviru danih okoliščin**.

6. Intelektualna lastnina

Licencodajalec jamči, da je upravičen podeliti to licenco.

Licencojemalec sme Standard uporabljati izključno v **lastnih internih postopkih, dokumentaciji in strokovni praksi**, v obsegu, določenem s to pogodbo.

7. Trajanje in prenehanje

Pogodba se sklene za določen čas _____ in jo lahko licencojemalec kadarkoli odpove z **30-dnevnim odpovednim rokom**.

Prenehanje pogodbe ne vpliva na veljavnost že opravljenih storitev.

Imetnik licence je javno objavljen na spletni strani www.modro-poslovanje.si.

8. Končne določbe

Za razlago te pogodbe se uporablja pravo Republike Slovenije. Morebitni spori se rešujejo pred stvarno pristojnim sodiščem v Republiki Sloveniji.

Licencodajalec: _____

Licencojemalec: _____

Datum: _____